

.Мақтабгача таълим ёшидаги болаларда миллий ғурур ҳиссини шакллантиришнинг ўзига хос хусусиятлари

МТТДМҚТМОИ

катта ўқитувчиси Н.И.Эргашева

Особенности формирования чувства национальной гордости у детей дошкольного возраста

МТТДМҚТМОИ

старший преподаватель Н.И.Эргашева

Peculiarities of the formation of a sense of national pride in children of preschool age

МТТДМҚТМОИ

senior teacher N.Ergasheva

Аннотация: Миллий менталитет – бу моҳиятан муаян миллат ёки элат вакиллари ўртасидаги қарор топган ижтимоий алоқа ва улар ўртасидаги рухий бирликнинг мавжудлиги ҳамда ҳар қандай вазиятда ўзаро бирдамликнинг сақланиб қолишини акс эттирувчи ҳолат.

Калит сўзлар: миллий ғурур, фахр, ифтихор, маънавий мерос, миллий менталитет, таълим, тарбия.

Аннотация: Национальный менталитет — это состояние, которое отражает наличие социальной связи и духовного единства между представителями определенной нации или народа и сохранение взаимной солидарности в любой ситуации.

Ключевые слова: национальная гордость, гордость, духовное наследие, национальный менталитет, образование, воспитание.

Annotation: A national mentality is a state that reflects the existence of a social connection and spiritual unity between the representatives of a particular nation or people, and the preservation of mutual solidarity in any situation.

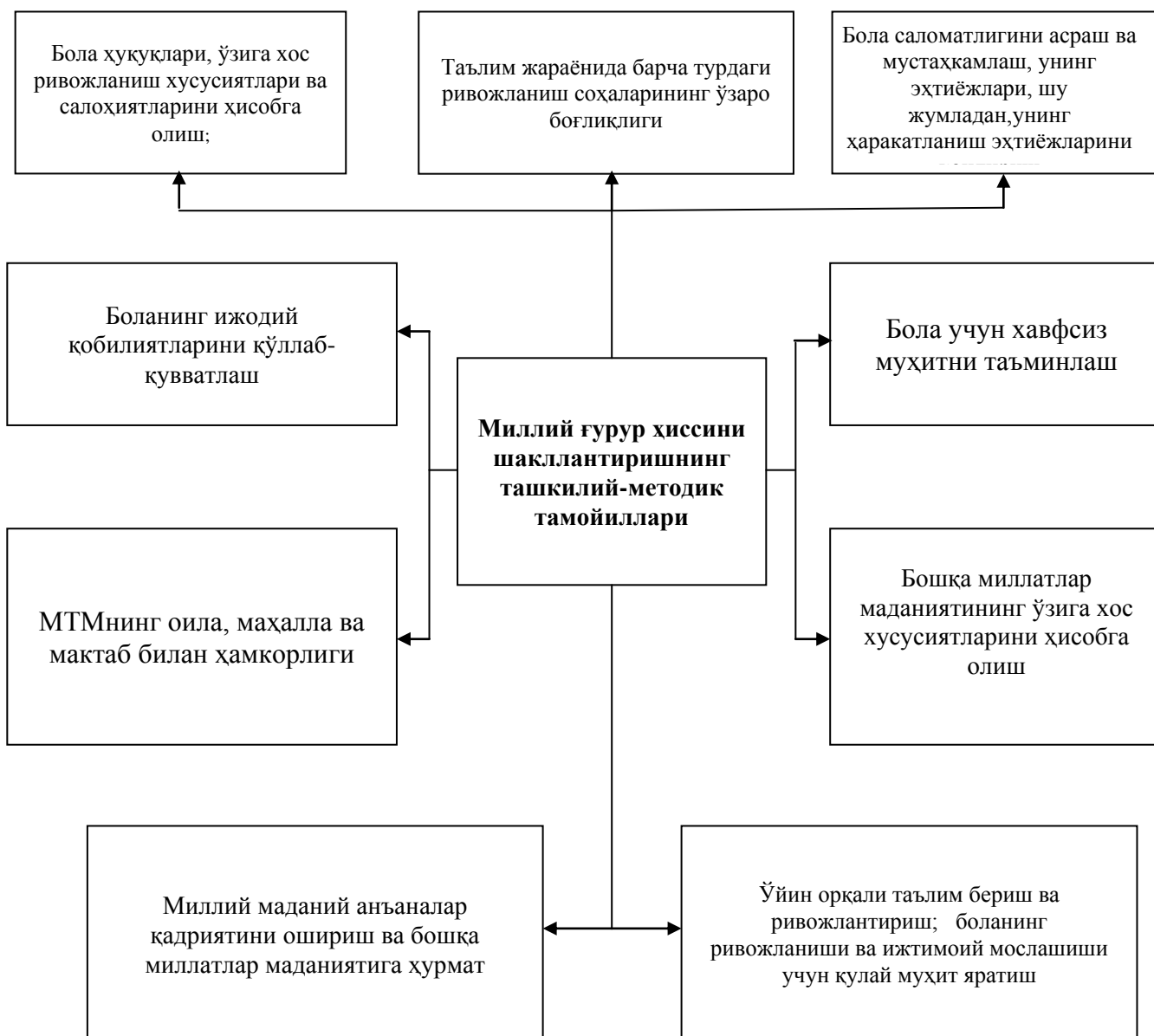
Keywords: national pride, pride, spiritual heritage, national mentality, education, upbringing

Ҳар бир халқнинг ўзига хос ва ўзига мос менталитети мавжудлиги сабабли, ёш авлоднинг маънавий етукликка эришишида, аجدодлари моддий маънавий меросига садоқат ҳиссини тарбиялашда ўша миллатнинг ва жамиятнинг менталитетига хос тарбия жараёнидан келиб чиқиш мақсадга мувофиқдир. МТТ катта ва тайёрлов гуруҳ тарбияланувчиларига буюк сиймолар билан таништириш орқали миллий ғурур ҳиссини шакллантиришга қаратилган билим ва кадриятлар уларнинг келгусида баркамол авлод сифатида шаклланишида муҳим аҳамият касб этади. Шунга кўра мазкур соҳани ривожлантириш ва такомиллштириш мақсадида Ўзбекистон Республикасида мактабгача таълим тизимини ривожлантириш ва такомиллаштириш мақсадида сифатли фаолият кўрсатишига қаратилган кенг камровли ислоҳатлар ва қатор меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар, қонун ва давлат талаблари, дастурлар ишлаб чиқилди. Шунингдек мазкур соҳани хориж давлатларда орттирилган тажрибаларга таяниш ва бу борада кўлга киритилган ютуқ ва мувоффақиятлардан таълим-тарбия жараёнларида унумли фойдаланиш мақсадида комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда

Тадқиқотишимизда мана шу камчиликларни ўрганиб уларни бартараф этишга йўналтирилган илмий-дидактик ва назарий-амалий ишлардан биридир.

Маълумки, мактабгача ёшдаги болаларнинг ҳар томонлама ривожлантирувчи кўникмаларни шакллантиришга қаратилган ишлар Жанубий Корея мактабгача таълим тизими алоҳида аҳамият касб этади. Жанубий Корея мактабгача таълим ташкилотларида болалар уч ёшдан бошлаб, корейс ва инглиз тилларида ўқиш ва ёзишни ўрганадилар. Шу ёшдан бошлаб математика сир-асрорларини кашф қиладилар. Корейслар болаларнинг жисмонан соғлом ва бақувватлигига, шунингдек, мусиқа сабоқларининг ўзлаштирилишига, нутқ равонлигига, миллий кадриятлар, миллийлик, ахлоқ-одоб қоидалари, экологик

тарбия ва минталитетга хос тарбия ўрганиш ва уларни кадрлашга алоҳида эътибор қаратадилар. Болаларда юқоридаги талабларни бажарилишини таъминлаш мақсадида мактабгача таълим бўғинидан бошлаб болаларга жуда ҳам катта ҳажмда уй вазифалари ва топшириқлар берилади. Тарбияланувчилар инглиз тили машғулотларида алоҳида сўз ва жумлаларни таржима қилишдан ташқари ўз фикр ва қарашларини содда ҳамда раво тилда ифодалашга ўргатиб борилади.

1-расм. Миллий ғурур ҳиссини шакллантириш тамойиллари.

Илк ва мактабгача ёшдаги болалар ривожланишига қўйиладиган Давлат талаблари [9] асосида мактабгача таълим муассасалари “Илк қадам” Давлат ўқув дастурида [10] мактабгача таълим жараёнига компетенциявий ёндашув устуворлик қилади. Дастурда бу ёшдаги болаларнинг қуйидаги компетенцияларни эгаллашлари лозимлиги таъкидланган:

- коммуникатив компетенция;
- ўйинкомпетенцияси;
- ижодий компетенция;
- билишкомпетенцияси [10.6-9].

МТТ болалари ўз Ватанидан, шу миллатга мансублигидан, шу юрт фарзанди эканлигидан фахрланиш, ғурурланиш ҳислари, ҳамда шу эл-юртга муносиб фарзанд бўлишга интилиш истагини туғдиришга хизмат қиладиган, миллий меросимиз, фахримиз, ғуруримиз бўлган буюк мутафаккир, алломалар Абу Райҳон Беруний, Ибн Сино, Алишер Навоий, Улуғбек, Амир Темур, Заҳриддин Муҳаммад Бобур, Камолиддин Бехзод, Жалолиддин Мангуберди каби шахсларнинг ҳаёт йўли, ижоди, бола тарбияси инсон камолоти ҳақидаги Болаларнинг ёш хусусиятларига хос, миллий ғурур ҳисси, миллийлик ва умуминсоний кадриятларга урғу берадиган материалларини олиб кириш, асар қаҳрамонлари атрибутларидан фойдаланиб қўғирчок театри, стол театри, аудио ёзувлар, кичик видео роликларни ишлаб чиқиш айни муддао бўлар эди. Шу кунгача мактабгача таълим ташкилотларида миллий ғурур ҳиссини тарғиб қиладиган материалларни таҳлил қилар эканмиз, буюк сиймолар ҳақидаги миллий ғурур ҳиссини тарбиялашга хизмат қиладиган мақол, афсона, халқ оғзаки ижоди, ривоят, эртақ, маталларнинг санокли эканлигининг гувоҳи бўлдик. Жумладан катта ва тайёрлов гуруҳлари учун ҳозирги кунда ишлаб чиқилган йиллик режада фақатгина февраль ойининг учинчи ҳафтасидагина, фақатгина Алишер Навоий ҳақида маълумот бўлиб, у ҳам миллий ғурур

ҳиссини тарғиб қилишдан анча йироқда. Бизнингча, МТТ катта ва тайёрлов гуруҳларида миллий ғурур ҳиссини тарбиялашга урғу берадиган буюк сиймолар ҳаёти акс этадиган материалларни қўшимча сифатида киритишимиз керак, ўз навбатида тарбияланувчиларни миллий ва умуминсоний қадриятларимиз билан ёшлиқдан таништириб, дастлабки билимлар билан қуроллантиришимиз мақсадга мувофиқдир.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати.

1. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамыз. – Тошкент: “Ўзбекистон”, НМИУ, 2017. – 488 б.
2. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. Т.: Маънавият, 2008.
3. Абу Али ибн Сино. Тиб қонунлари: 1 жилд Тошкент: Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти, 1993. – 304 б.
4. Абу Али ибн Сино. Таълим ва тарбия тўғрисида. – Тошкент: Ўқитувчи, 1992. –104 б.
5. Абу Али ибн Сино. Канон врачебной науки. Тошкент – 1985.–.262.
6. Асқархўжаева М. Боғчаларда ўзбек тилини ўрганиш. Болалар боғчаси тарбиячилари учун методик қўлланма. – Т.: Ўқитувчи – 1994, 128 б.
7. Авлоний. Туркий гулистон ёхуд ахлоқ. – Тошкент: Ўқитувчи, 1992. – 160 б.
8. Азаров Ю.П. Оила педагогикаси.– Тошкент: Ўқитувчи, 1998. – 272 б.

№	Маълумотлар
1.	Эргашева Наргиза Иброхимовна
2.	5 шўъба. Мактабгача ва бошланғич таълим жараёнида инновацион технологияларни қўллашнинг ўзига хос жиҳатлари
3.	Болаларда миллий ғурур ҳиссини шакллантиришнинг ўзига хос хусусиятлари
4.	Катта ўқитувчи
5.	МТТДМҚТМОИ
6.	90)9279372
7.	ergasheva-78@mail.ru